
Jon Pierre:

**Kommunerna,
näringslivet och
näringspolitiken**

Bokens ämne karakteriserar Jon Pierre genom att beskiva sin studie som en analys av den "lokala politiska ekonomin". Termen "politisk ekonomi" användes tidigare med samma betydelse som ordet "nationalekonomi" nu har. Men under efterkrigstiden står det antingen för marxistisk ekonomisk teori eller för *public choice*-skolan. Boken *Kommunerna, näringslivet och näringspolitiken* (SNS Förlag, 140 s, 1993) faller dock inte in i någon av dessa traditioner.

I stället menar författaren att den lokala politiska ekonomin utgörs av det kommunala hushållet i vid mening och dess kontakter med det privata näringslivet i synnerhet. Boken innehåller dock ej något om det egentliga kommunala hushållet, utan koncentrerar sig fast mera på ömsesidigheten och samarbetet mellan enskilda kommuner och företag som har etablerat sig eller planerar att lokalisera sig till kommunorten.

Bokens metod är att med hjälp av enkäter till nyckelpersoner kartlägga den kommunala näringspolitikens mål och medel. På ett intressant sätt skiljs mellan två mål: resursmobilisering och beroendereducering, och följande medel anges: strukturrelaterade åtgärder, kunskaps- och teknologirelaterade åtgärder samt företagsrelaterade åtgärder.

Kommunernas roll i industripolitiken gavs en fast form under 1980-talet. Kommunerna skulle integreras i det industripolitiska systemet samtidigt som de statliga insatserna skulle göras mindre selektiva. Kommunerna skulle ha ett betydande näringspolitiskt ansvar på lokal nivå.

Utmaningen har antagits på olika sätt i kommunerna. Pierre skiljer mellan fyra olika modeller för interaktionen mellan kommun och näringsliv: nattväktar-, styrnings-, beroende- samt mobiliseringsmodellen. Och han lyckas belägga att de aktörer som handlar inom dessa fyra ramar ser annorlunda på kommunens roll på så sätt att insatsens storlek och vikt värderas högre inom mobiliseringsmodellen än inom nattväktarmodellen.

Boken ger en mångfacetterad bild av beroendeförhållandena mellan kommun och företag. Ömsesidigheten betonas och det är svårt att säga vem som egentligen anger takten. Det varnas för risken med opportunistiskt beteende genom konkurrensen mellan kommunerna om sysselsättningstillfällena, men här finns det lite av empiriskt material. Man hade gärna sett att resultaten av interaktionen mellan kommun och företag hade belysts med siffror: Vad kostar egentligen det faktum att kommunen tagit över de selektiva åtgärderna inom industripolitiken efter staten? Hur skulle en kostnads/intäktsanalys se ut för några projekt inom den kommunala näringspolitiken?

JAN-ERIK LANE
Professor i statsvetenskap
vid Oslo universitet
Adjungerad professor i administration
vid BI